

Innst. S. nr. 113

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen

Dokument nr. 8:10 (2004-2005)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen, Sigbjørn Molvik og Ingvild Vaggen Malvik om å likestille svangerskapspengene med sykepengene i regler og avtaleverk om pensjon, ansiennitet og vikarbruk, samt i forhold til rett til feriepenger

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Forslagsstillerne viser til at ordningen med svangerskapspengene ikke er likestilt med sykepengene blant annet i forhold til feriepenger. Dette betyr at gravide vil tape penger på å motta svangerskapspengene i stedet for sykepengene, noe som bidrar til en overrepresentasjon på sykepengestatistikken av gravide.

Forslagsstillerne viser bl.a. til at en likestilling av svangerskapspengene med sykepengene vil føre til økt fokus på arbeidsgivers ansvar for tilrettelegging og eventuelt omplassering av gravide, noe som kan bidra til at flere gravide kvinner kan fortsette i jobb fram til permisjonstiden starter.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

1. Stortinget ber Regjeringen sørge for at svangerskapspengene gir samme rett til feriepenger som sykepengene.
2. Stortinget ber Regjeringen likestille svangerskapspengene med sykepengene i regler og avtaleverk om pensjon, ansiennitet, vikarbruk osv.
3. Stortinget ber Regjeringen sørge for at ordningen med svangerskapspengene gjøres bedre kjent enn i dag."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Faldet, Trond Giske og Torny Pedersen, fra Høyre, Afshan Rafiq, lederen Sonja Irene Sjøli og Olemic Thommessen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen og Ola T. Lånke, og fra Senterpartiet, Eli Sollid Øveraas, forstår intensjonene i forslaget fra stortingsrepresentantene May Hansen, Sigbjørn Molvik og Ingvild Vaggen Malvik. Det er riktig, det som blir påpekt i forslaget, at bruken av svangerskapspengene er for lav i forhold til sykemeldinger. Komiteen vil påpeke at så lenge en slik ordning som svangerskapspengene finnes, bør den gjøres kjent og brukes når det er nødvendig. Komiteen har merket seg at Regjeringen vil videreføre arbeidet med å informere om ordningen, og at også trykdeetaten blir bedt om å øke informasjonen, både internt og overfor enkeltpersoner og helsestasjoner.

Komiteen viser til brev fra statsråd Laila Dævøy av 26. november 2004 (vedlegg), hvor det blir påpekt at departementet arbeider med et forslag om endringer i fødselspengeordningen. I den sammenheng vil statsråden også få vurdert rett til feriepenger av svangerskapspengene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, finner det derfor riktig å avvende saken til Regjeringen fremmer en sak for Stortinget, hvor hele fødselspengeordningen blir drøftet, og foreslår derfor at Dokument nr. 8:10 (2004-2005) vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet kan ikke se at

det er nødvendig å avvente denne saken til Regjeringen fremmer en sak om fødselspermisjonsendringer, hvor hele fødselspengeordningen vil bli drøftet. Så lenge svangerskapspengene ikke gir opptjening til ferie, så vil kvinnene ønske sykemelding. Dette er uheldig, da kvinnen ikke er syk. Grunnen til at hun ikke kan jobbe er at barnet kan ta skade av at hun er i arbeid. Det er ingen grunn til å tro at flere skal bruke ordningen før vi likestiller rettighetene ved svangerskapspengene og sykepenger. Dette er en skjevhet som bør rettes opp nå.

Disse medlemmer støtter forslagene i dokumentet og fremmer følgende forslag:

- "1. Stortinget ber Regjeringen fremme forslag slik at svangerskapspengene gir samme rett til feriepenger som sykepenger.
2. Stortinget ber Regjeringen fremme forslag slik at svangerskapspengene likestilles med sykepenger i regler og avtaleverk om pensjon, ansiennitet, vikarbruk osv.
3. Stortinget ber Regjeringen sørge for at ordningen med svangerskapspengene gjøres bedre kjent enn i dag."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

1. Stortinget ber Regjeringen fremme forslag slik at svangerskapspengene gir samme rett til feriepenger som sykepenger.
2. Stortinget ber Regjeringen fremme forslag slik at svangerskapspengene likestilles med sykepenger i regler og avtaleverk om pensjon, ansiennitet, vikarbruk osv.
3. Stortinget ber Regjeringen sørge for at ordningen med svangerskapspengene gjøres bedre kjent enn i dag.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:10 (2004-2005) - forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen, Sigbjørn Mølvik og Ingvild Vaggen Malvik om å likestille svangerskapspengene med sykepenger i regler og avtaleverk om pensjon, ansiennitet og vikarbruk, samt i forhold til rett til feriepenger - vedlegges protokollen.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 10. februar 2005

Sonja Irene Sjøli
leder

Karin S. Woldseth
ordfører

Vedlegg**Brev fra Barne- og familiedepartementet v/statsråden til familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, datert 26. november 2004****Dokument nr. 8:10 (2004-2005)**

Jeg viser til brev av 27. oktober 2004 fra Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.

Stortingsrepresentantene May Hansen, Sigbjørn Molvik og Ingvild Vaggen Malvik har i Dok 8:10 (2004-2005) fremmet privat forslag om å likestille svangerskapspengene med sykepengene i regler om avtaleverk om pensjon, ansiennitet og vikarbruk, samt i forhold til rett til feriepenger.

Jeg har følgende vurderinger av forslagene:

1) *Stortinget ber regjeringen sørge for at svangerskapspengene gir samme rett til feriepenger som sykepengene.*

Svangerskapspengene ble innført som en utvidet rett til fødselspenge i 1988, jf. Ot. prp. nr. 5 (1987-88). Folketrygdens ansvar for å dekke feriepenger av fødsels- og adopsjonspenger ble innført med virkning fra 1. januar 1990, jf. Ot. prp. nr. 54 (1986-87). Feriepengerettens omfang ble satt til 12 uker selv om fødselspengeperioden på den tiden var 20 uker. Det ble vist til budsjettmessige årsaker. Reglene om feriepenger av fødsels- og adopsjonspenger har ikke siden vært gjenstand for materielle endringer selv om stønadperioden ved fødsel har blitt vesentlig utvidet. Spørsmålet om feriepenger av svangerskapspengene har ikke vært drøftet spesielt i forbindelse med at dette nå regnes som en egen stønadstype. Feriepengeretten for fødsels- og adopsjonspenger utgjør i dag 12 (15) uker av stønadperioden på 42 (52) uker. Svangerskapspengene gir ikke opptjening til feriepenger.

Det følger av folketrygdloven § 8-33 at det ytes feriepenger av sykepengene for de første 48 sykepengedagene i opptjeningsåret. Sykepengene gir altså en begrenset opptjening til feriepenger. En kvinne som er sykemeldt under svangerskap vil derfor komme økonomisk noe bedre ut enn en kvinne som mottar svangerskapspengene. Dette kan være et moment som virker uheldig inn på bruken av svangerskapspengene.

Departementet arbeider med forslag om endringer i fødselspengeordningen, og jeg vil i sammenheng med det også ta opp spørsmålet om feriepenger av svangerskapspengene. Merutgiftene for folketrygden ved å gi rett til feriepenger av svangerskapspengene er tidligere beregnet til om lag 8 mill. kroner per år. Ved vurderingen av å gi svangerskapspengene opptjening til feriepenger,

bør det også ses hen til at feriepengeretten av fødsels- og adopsjonspenger er begrenset. Et forslag om at svangerskapspengene skal gi opptjening til feriepenger må også vurderes i sammenheng med de årlige budsjettoppleggene og ses i forhold til andre mulige forbedringer av ytelsene i forbindelse med graviditet og fødsel.

2) *Stortinget ber Regjeringen likestille svangerskapspengene med sykepengene i regler og avtaleverk om pensjon, ansiennitet, vikarbruk osv.*

Departementet er ikke kjent med at det er forskjeller i regler og avtaleverk mellom svangerskapspengene og sykepengene på nevnte områder.

Jeg viser imidlertid til at spørsmålet om dekning av eventuelt lønnstap ved omplassering av gravide, er drøftet i høringsnotat om forenklinger i fødselspengeordningen som ble sendt ut i juli 2004. I samme høringsnotat foreslås å lovfeste retten til graderte svangerskapspengene. Eventuelle endringer som følge av disse forslagene vil styrke svangerskapspengeordningen.

Som en oppfølging av NOU 2000:27 Sykefravær og uførepensjonering, er det satt i gang et utredningsprosjekt "Gravidens sykefravær - hensiktsmessig bruk av trygdens ytelser? Hva kan oppnås med egnet tilrettelegging?" Dette prosjektet som gjennomføres ved Universitetet i Oslo, kan danne grunnlag for nærmere vurderinger av dagens ordning. Prosjektet er imidlertid foreløpig ikke slutført.

3) *Stortinget ber Regjeringen sørge for at ordningen med svangerskapspengene gjøres bedre kjent enn i dag.*

Bruken av svangerskapspengene har vært jevnt økende de siste årene. Bruken økte markant i 2001 og 2002. Dette antas å ha sammenheng med den økte innsatsen for å gjøre ordningen kjent. Bl.a. ble det vist en TV-spot høsten 2001. Bruken av svangerskapspengene øker fortsatt. I 2003 mottok 1 449 kvinner svangerskapspengene; dette er en økning på 12 prosent fra året før.

Departementet vil videreføre arbeidet med å informere om ordningen, og vil ta opp overfor trygdeetaten behovet for fortsatt økt informasjon; både internt i etaten og overfor enkeltpersoner og helsestasjoner.

